

מַעַמְד

מ א ת

ז. ז'בוטינסקי

א.

איני מאמין בהבדל בין הקומוניסמוס ובין כל שאר מיני הסוציאליסמוס המבוססים על השקפה מעמדית. לא כל מיני סוציאליסמוס הריהם מיוסדים על אותה השקפה: אפשר להאמין בהלאמת כל אמצעי התוצרת בתור הפתרון הטוב ביותר לבעיות-החברה, ובאותו זמן לשאוף, שתיקון זה ייעשה לא על-ידי נצחוני של מעמד אחד על כל השאר, אלא על-ידי הסכם בין כל המעמדות; יש גם מפלגות כאלו, סוציאליסטיות, אך בלתי-מעמדיות, אבל אין להן שום השפעה. תכונתו האופיינית של הסוציאליסמוס היא כתכונתו העיקרית של הקומוניסמוס: לרעיון התיקון החברתי יש רק נושא-דגל אחד, הוא מעמד הפועלים-השכירים, ובפרט פועלי-הזרוע; מסילת-התיקון היא נצחוני ושלטוני של מעמד זה על שאר המעמדות; והמעשה המכריע בכבוש זה ייקרא בשם "מהפכה סוציאליטית" – כלומר לא הסכם, אלא מעשה-אלמות. איני רואה בזה שום צל או רמז של הבדל תמציתי מהלכות-הקומוניסמוס. ההבדל הניכר בין שני המחנות הללו הריהו כולו בטמפירקנט, אלה נחפזים יותר ואלה יותר איטיים: "הבדל", שאינו שווה את מחיר טיפת-הדיו הנצרכת כדי לתאר אותו בכתב. זה גם זה שואפים ליצור מצב, שבו ישתלט על הצבור אחד מן המיעוטים שבחברה, יתאים את סדרי החברה לצרכיו ולטעמו שלו, שלו ואך ורק שלו, וכל שאר חלקי הצבור יוכרחו להכנע.

ידוע לי, כמובן, שעל זה יענו סוציאליסטים רבים בתלונה חמורה מאד: דברך הם מסירה פלילית. הרי הקומוניסמוס נחשב למסוכן בציני השוטר, ברוב הארצות רודפים אותו מטעם הרשות, ואתה רוצה, שירדפו גם את הסוציאליסטים. – איני רוצה, שירדפו מטעם הרשות אף מי שהוא מלבד גנב ורוצה, ועל כן אני מכריז וחותרם, בעצם ידי ומתוך דעה צלולה ולפני עדים: המפלגות הסוציאליסטיות, ובפרט וביחוד אלו שבארץ ישראל, הן נכנעות לממשלה ותומכות בממשלה, ושטות ענקית תעשה הממשלה, מנקודת-המבט של תועלתה שלה עצמה, אם תרדוף או תדכא יידיים נאמנים כאלה. – בירוז די?

אבל העובדה קיימת: הקומוניסמוס אינו אלא תמציתו הטהורה של הרעיון המעמדי ל"פרולטריון"; כל שאר הביטויים של רעיון זה אינם אלא פשרות, ו"פשרה" היא יצור זמני, שסופו לעלות גם הוא (אפשר לאט ואפשר במהרה) עד למרום הביטוי הקיצוני והטהור. מי שנלחם בקומוניסמוס יילחם ברעיון המעמדי; מי שמוכן להשלים עם הרעיון המעמדי ("בצורותיו המתונות" וכו', וכו') הריהו משלים עם הקומוניסמוס.

ב.

כותב הטורים הללו אינו מאמין במעלותיו של המשטר הסוציאליסטי. ז. א. בעצם הרעיון של הלאמת אמצעי-התוצרת. אני בטוח, שמשטר זה, אם יוצר ויתבסס באחת מן המדינות או גם בעולם כולו, יתגלה כמשטר גרוע מאד, גרוע עוד יותר מן המשטר החברותי העכשווי. זוהי דעתי שלי; ואולם יש רבים, אף מבני מעמדי שלי, כלומר המעמד הבורגני, שלא יסכימו לדעתי זו, כי הם מאמינים או, לכל הפחות, מקווים, שאולי ימצאו במשטר הסוציאליסטי יתרונות יותר מחסרונות. בוויכוח זה לא אגע כאן. אולי טוב הוא התיקון הסוציאליסטי ואולי רע: כאן לא על מעלותיו אנו דנים, אלא אך ורק על ההשקפה המעמדית – על התורה האומרת, שתיקונו של עולם (ויהי תכנו מה שיהיה) יתגשם על-ידי השתלטותו של מעמד הפועלים-השכירים על כל שאר המעמדות.

תורה זו היא תורה "ריאקציונית" במלוא משמעות-המלה. נוהגים בעולם לשחק בשמות מצלצלים בלא לחדור אל תכנם, ועל-כן אף למה שקרה ברוסיה בסתיו 1917 קראו בתואר "מהפכה". ואז, כמובן, כל מי שיקום ויילחם בתוצאותיה ועיקריה יקבל תואר של "מפיר-המהפכה" (סונטרא-ריבולוציונאי בלעז), ואפילו אם מגמתו של נלחם זה – להשליט ברוסיה חירות-הבעה, זכות-בחירה כללית ושווה וסודית, שוויון כל האזרחים. – כינויים אלה אינם אלא פטפוט, פרי של עירוב-מושגים. שני מובנים לשם "מהפכה": המובן התכני והמובן האידיאולוגי. במשמעות הראשונה – כל שינוי בסדרי-המדינה, שנעשה בדרך אלמות המונית, הריהו "מהפכה": אם גרש, במדינת אפגאניסטאן, מלך פלוני את המלך אלמוני ומלך במקומו, ואם ההתחרות בין שני המלכים הללו נתבטאה בשפיכות-דמים די-עשירה, אבל אין כל הבדל רציני בין המשטר הקודם והמשטר החדש, – הרי גם לזה קוראים בשם "מהפכה"; אלא שזהו דוקא מה שאסור לנו כדבר, שעליו נאמר: לא תישא שמי לשוא". תכנו האמיתי של המושג "מהפכה" (ריבולוציה) הוא תכנו האידיאולוגי. לא די שתארע "התקוממות" ושהיא תנצח: העיקר הוא מגמתו של המחנה המתקומם. התואר "מהפכה" הולם אך ורק את ההתקוממות המשררת, ואין "שחרור" בלא חירות-הבעה, חירות-הביטוי, חירות-ההתאגדות, החירות לכל אחד, שיבחר במשלוח-ידו ובמקום-מגוריו; אין "שחרור" בלי זכותו של כל אזרח

ואזרח להשפיע על השלטון, להוריד שלטון אחד ולהקים אחר במקומו; אין "שחרור" בלי שוויון-זכויות לכל האזרחים, בני כל גזע וגזע, כל דת ודת, כל מעמד ומעמד. זהו תכנון האידיאולוגי של המושג "מהפכה", זה ולא אחר. אחרת – הלא גם לנצחון של הפאשיסמוס באיטאליה נוכרח לקרוא בתואר "מהפכה" (כנהוג בפי הפאשיסטים עצמם): ואולם אף המאורע ההוא ראוי יותר לשם "ריבולוציה" מאשר אותה התועבה המוסרית שברוסיה, כי הפאשיסמוס, אם הִפְרָ הִפְרֵי אֵת עקרונ-החרות, לא פגע, לכל הפחות, בעקרון השוויון.

הרעיון המעמדי קשור בריאקציה, קשור באופן אורגני, בקשר לא-ינותק; אין לו קיום, לרעיון זה, אלא בעזרת כלי-זין של ריאקציה. שטות היא לצעוק, שמושלי רוסיה הסובייטית הם "אכזרים", אוהבי-רצח הנהנים ממראה של בית-כלא או תליה. שטות ושקר: רובם הגדול הם בני אותה האינטליגנציה הרוסית, אשר לזרא היו לה מאז כל מושגי העינוי והאונס; מחלב-המינקת שאבו את שנאת-הדכאון, ועד היום הזה ישנאוהו בלבם, ואילו אפשר היה לשמור על המשטר המעמדי בלא בתי-כלא ובלא רציחות-בוטירקה, שמוח שמחו לא פחות מן האזרח הפשוט. אבל אי-אפשר, באופן אוביקטיבי אי-אפשר, אם תרצו ואם לא תרצו – אי אפשר. אין בסיס אחר לשלטון-מעמד. רק על הריאקציה יוכל להשען; כל מה שאינו ריאקציה – רעל הוא לשלטון המעמד, רעל וסכנת-מות. שוויון האזרחים? הלא מתנגד הוא לעצם העקרון המעמדי. חירות-הבעה? – הלא דעת-הרוב היא נגד השלטון המעמדי, שהרי מעמד הוא מיעוט ולעולם לא יתהפך לרוב (בפרט המעמד של פועלי-הזרוע, אשר את תפקידו הכלכלי, מדי יום ביומו, הולכת-וכובשת המכונה יותר ויותר). חירות-ההתאגדות? הלא פירושו – התאגדות הרוב האזרחי נגד המעמד המושל. אי-אפשר. אלמות, דכאון, כל אמצעי-הריאקציה – כאן אינם מקרה, אינם טעות, אינם תועבה סאדיסטית של פלוגת זאבי-אדם: הם הם תמציתו ועצם נשמתו של הרעיון המעמדי, ואין קיום למשטר מעמדי – ויהי אף במדינת-מלאכים – אלא אם-כן על הריאקציה יתבסס והודות לריאקציה יתקיים.

ג.

אין זאת אומרת, שהשאיפה לפתור את בעית-העוני – השאיפה לבטל, לגרש מעל פני-הארץ את חזיון-העוני, – שזוהי שאיפה ריאקציונית. להפך: שאיפה זו היא שאיפת-קדמה, שאיפת-קודש וקודש-קדשים. כל הפתוס של כתבי-קדשנו הריהו מוקדש, קודם כל, לשאיפה זו. מכל הטובות שעשה ישראל לאומות-העולם, אין, אמר, טובה גדולה מזו: הוא לימד אותן לשנוא את חזיון-העוני, לחפש דרכים לביטולו.

אבל אין שום קשר ואין שום גשר בין שאיפה זו ובין ההשקפה המעמדית

ה-פרוליסטארית". "אביון" ו-פועל" – אין זה אותו דבר. לא כל האביונים הם פועלים, ולא כל פועל הוא אביון. עברו וחלפו מכבר ימי קארל מארקס, שאז באמת עמד הפועל-השכיר כמופת ודוגמה לכל סבל: תריסר שעות-עבודה ביום, שכר לְמִטָּה מגבול-הרעב, איסור על השביתות, איסור על ההתאגדות, חוסר הגנה חוקית. בתנאים ההם – טבעית ומובנת היתה טעותו של מארקס, שקיבל את עניו של הפועל-השכיר כעין סמל לכל שאר מיני-העוני שבעולם, ובהצלחתו של הפועל חלם להציל, "דרך אגב", את כל האביונים בכלל. הימים ההם עברו וחלפו מכבר. בארצות הקדמה הכלכלית (והרי אלו הן המופת לְמָה שמוכרח לבוא בשאר חלקי-העולם), בשנים האחרונות שלפני המשבר הנוכחי (והרי באלו צריך להסתכל, אם רוצים אנו לשקול את תוצאותיה של מלחמת דורות-הפועלים) היה מצבו של ה-פרולטאריון – ההפך מ-אביונות": המוני-אביונים – אכרים, בעלי-מלאכה, סוחרים פעוטים, פקידי-ממשלה, פקידי מוסדות פריטים, – היו מקנאים בפועל של בית-החרושת. עבודתו, שעוד בימי מארקס היתה עבודת-פרך, ז.א. התאמצות-שרירים יתרה בכל רגע ורגע, נהפכה עתה על-פי רוב לתנועה קלה של היד המניעה את המנוף או של האצבע הלוחצת על הכפתור; שעות-עבודתו הן כמחצה משעות-עמלו של איכר – גם משעות-עבודתה של בעלת-בית עניה, אִם לששה תינוקות; הסתדרויותיו הן בעלות הון ציבורי ענקי, באנקים, מחסנים, בתי-חולים, עתונות, ספריות, מועדונים; השפעתו המדינית שקולה כנגד כל השפעה אחרת, ספרי-החוקים מלאים דיני-השגחה, שמגינים על זכויותיו; שכר-עבודתו מרשה לו גם לחיות בלא דוחק וגם לחסוך, והבאנקים שלו דוקה על החסכוניות האלה צמחו ועלו לגדולה; ואם יבוא משבר וירעבו אכרים וסוחרים, ורופא צעיר ועורך-דין מן המתחילים, ואין עזר לאלה – אז הוא, הפועל-השכיר, יזכה לתמיכה מקופות-השלטון.

איני אומר, שמצב זה של הפועל הוא מצב אידיאלי; יש גם בו עוד הרבה מגרעות, ועוד יש להלחם על תיקונים הרבה, אבל שקר וזוא להחליט, בימינו שלנו, שהפועל השכיר הוא "סמל לכל אביונות". בקרב המון האביונים שבעולם, הפועל השכיר הוא, בדרך-כלל, העשיר מכולם והמוגן מכולם. בימי מארקס היה הוא המדוכא מכל המעמדות; בימינו זהו אחד מן המעמדות היחסנים.

שקר הוא, שקר וכזב, לטעון, שכל המתנגד לשלטון המעמד ה-פרולטוארי – הריהו "מתנגד להצלת-האביונים", "תומך במשטר המרעיב את העני", "שוכח את מצוות-הרחמנות"... שקר וכזב. העולם שואף להלחם בעוני, ולא יחדל מלהלחם בו עד רדתו, עד שלא יִתָּר על פני תבל זכר של חרפת הרעב והקור והעדדר-המחסה; ואולי – מי יודע – אולי דוקה תחית המדינה העברית, "מעבדה סוציאלי" לאותו הגוע, שרעיון התיקון הסוציאלי הוא פרי-גאונו – אולי היא היא שתכריע את

הכף, היא שתראה לעולם, לאחר שתתבסס, את המופת האמתי למשטר-החברה המיוסד על הצדק, משטר בלא אבינויות ועוני. אבל אין אף חוט של יחס בין הצלת ה-אביונים ובין הטענות של המעמד ה-פרוליטאריי. לא כל ה-פרוליטארים הם -אביונים, בפרט, וביחוד לא בארץ-ישראל; ולא כל ה-אביונים הם -פועלים- להפך. דוקה בימינו רבו האביונים שאינם פועלים ועלו, אפשר, עד כפלים מן האביונים הפועלים, ובפרט וביחוד אצלנו, בכל קצווי הגולה היהודית.

ד.

עד כאן — בכלל, נסיון לנסח את היחס השלילי כלפי הרעיון המעמדי על שטח של השקפה צבורית כללית. מכאן ואילך על השטח המיוחד של הציוניות. אין להשלים בין ציוניות ובין הרעיון המעמדי; שום תחבולה, שום פשרה לא תעזור: או שתחריב הציוניות ותחריט ותמית עד הסוף את השאיפה המעמדית בקרב הקהל העברי בארץ-ישראל לכל ימי-תקופת-הבנין — או שלא תתגשם הציוניות.

התפקיד התכני של הציוניות הוא לישוב, על שטח מוגבל ובמשך זמן מוגבל, מספר יהודים מספיק כדי שיהיו לרוב המכריע בארץ בלא לנשל ממנה את תושביה הבלתי-יהודים. בתנאי ארץ-ישראל — זהו תפקיד של קולוניזציה אינסטיטוטיונית עד-מאד: איני יודע, אם יש דוגמה בדבריי-הימים, שהצליחו מהגרים להתישב במספר כה-גדול על שטח כה-קטן, שכבר הוא מיושב בצפיפות כה-הגונה, — והצליחו במשך הזמן המותנה על-ידי ריבוי הטבעי של הישוב הקודם. התישבות ציונית, כלומר התישבות, שמביאה לידי יצירת הרוב העברי, היא, קודם כל, התישבות מהירה: לא קולוניזציה רגילה, אלא קולוניזציה מיוחדת במינה, קולוניזציה יוצאת-מן-הכלל.

ואולם אף קולוניזציה רגילה היא חזיון יוצאת-מן-הכלל — תהליך, שדורש תנאים מיוחדים, המתנגדים לסדר הנורמאלי המקובל במדינה נורמאלית. קולוניזציה — מהפכת את הסדר — ביחס לכל צדדי החיים הציבוריים. קודם-כל — ביחס לצד המדיני של החיים. בשטח המוקדש לקולוניזציה אין מקום, למשל, לפארלאמן-טאריסמוס האמתי, מפני שיסודו של זה האחרון הוא שלטון-הרוב, בעוד שכאן ה-רוב — רוב-האזרחים, ז.א. כל אלה שיש להם הרשות להתישב — עוד לא הגיע לארץ. אבל — הפכת-הסדר — היותר עמוקה היא זו בנוגע לחיי המשק הארצי. בארץ נורמאלית — המשק — מתפתח מאליו, באופן טבעי: מוסדות חדשים, צורות-כלכלה חדשות נבראים מתוך איזה שורש, שכבר הוא נמצא בקרקע, ואף אם יחליטו המנהיגים להחיש את ההתפתחות על-ידי פיאטילטקה — הלא גם זו אינה אלא התפתחות טבעית: צמיחה מוקרת, אבל צמיחה מן השורש הקיים, מתוך צרכיו (האמתיים או המדומים, לא איכפת) של הישוב הנמצא על המקום והמתרבה

באופן טבעי. קולוניזציה מפירה כל אופי זה של התפתחות טבעית: היא מכנסת "שורש" חדש, – המוני תושבים חדשים, בני תרבות יותר גבוהה, בעלי צרכים יותר מורכבים, – וכדי לפרנס אותם היא מוכרחת ליצור גם צורות־משק חדשות, בלא להמתין עד שיתפתח ה"צורך הטבעי" בתופעות הכלכליות הללו. קולוניזציה מוכרחת לפתח את המשק באופן "מלאכותי" – קודם־כל להרחיב או ליצור שווקים (למכירת תוצרתו של התושב החדש) על־ידי אמצעים "יוצאים מן הכלל". עובדה זו מביאה לידי הבדל עיקרי בין המשק הנורמאלי ובין המשק הקולוניזטורי: הראשון, אף במדינה הדלה ביותר, "חזק" יותר מן השני, יש לו "שרשים" יותר קבועים, אין לו אותו האופי של "נסיון", שמסמן את מוסדותיו המשקיים של המתנשב החדש. אולי מותרת, אולי טובה היא "מלחמת־המעמדות" בתוך צבור נורמאלי: וויכוח זה הוא מחוץ לתעודת מאמרי. דבר אחד ברור: אף אם יוחרבו, הודות לשביתות־העובדים או להסגר מצד המעבידים, מאה בתי־חרושת בגרמניה או באיטליה, או אלף, או כולם – גרמניה גרמנית תישאר ואיטליה איטלקית. אבל אם יוחרבו, מפני סבה כל־שהיא, בתי־החרושת העבריים בתל־אביב, – אז נפסיד מספר ידוע של עמדות להתישבות, ובזה תורחק, או תיָהרס לגמרה, תקוותנו להגיע לרוב העברי.

והמסקנה מכל אלה: אין מקום לשאיפה מעמדית בקולוניזציה. מי שרוצה להשתתף בבנין קולוניזטורי – צריך, קודם־כל, להסכים ל"מצב היוצא מן הכלל" ולהשלים עמו. הצלחת־הקולוניזציה, בתנאי־תקופתנו, היא תקופת המשק המסחרי ולא המשק הפאטריארכלי, תלויה באפשרות למכור את תוצרתו של המתישב. ז. א. בשווקים; ואם, כדי לכבוש את השווקים האלה, צריך למכור בזול – ז. א. גם ליצור בזול – אז אי־אפשר להתחשב אפילו במסורת של 8 שעות־עבודה או של השכר הגבוה – אף־על־פי שבטוחים ומשוכנעים אנו כולנו, שמסורת זו היא מסורת טובה ומתאמת לצדק וליושר. איני אומר, חלילה, שזהו המצב הנוכחי: עד עתה התקיימה והתפתחה תוצרתנו בארץ־ישראל בלא להפיר את ה"מסורת", וכולנו תקוה, שכך יהא גם להבא; אבל העיקרון הוא נכון: צרכו של בנין־המדינה קודם לצרכו של מעמד זה או אחר; ואם נעמוד מחר או מחרתיים בפני ברירה כזו – או לוותר על ה"מסורת" או לוותר על התקדמותה של ההתישבות, – נוותר כמובן, על הראשונה; והפועלים בעצמם יִקְנְעו להכרח זה, אם לא מתוך נאמנות כלפי הרעיון המדיני, אז מתוך הסבה הפשוטה, שהרס־תוצרתנו היה מְהָרס גם את קיומם שלהם ומגרש אותם מן הארץ.

או נקח את ההשקפה המעמדית ביחס לרכוש הפרטי עצמו. אילו אפשר היה לבנות את הרוב העברי על הבסיס של ה"קרנות", אפשר, היינו שמחים אנו כולנו; אבל אי־אפשר הדבר, והצלחת־הבנין תלויה, כידוע לכל, בהכנסת הרכוש הפרטי.

טבעו של הרכוש הפרטי הרי גם הוא ידוע לכל: גלך למקומות, ששם יש לו תקוה לשאת "פרי", מה שנקרא "רנטאביליטט" בלעז, ולמקום, שאין בו אותה תקוה, לא ילך. טבע זה, אפשר, הוא טבע מאוס וגרוע מאד, גם על זה לא נתווכח היום, אבל הוא טבע, ונגמר. על-פי ההשקפה המעמדית של המארקסיסמוס, ה"פרייון" של הרכוש הפרטי — מקורו אך ורק בניצול של העובדים, ועל-כן חובת-העובדים היא להלחם ב"פרייון". ואולם ברור גם לתלמידי-מארקס הנלהבים ביותר, שאם יצליחו בהריסתו של ה"פרייון" בארץ — יחדל הרכוש הפרטי מלזרום ארצה ותחדל ההתישבות. והנה רואים אנו חזיון מוזר: אנשי-התעמולה של ה"שמאל", כשהם פונים כלפי הרכוש הפרטי בגולה, הם מבטיחים לו גן-עדן של "פרייון" אם רק יסכים להיות מושקע בשדמות המולדת; ובאותו זמן, כשהם פונים לצבור של הפועלים, הם מטיפים לו על קדושת המלחמה ברכוש ו"פרייונו" הבנוי על רשע. שקר הוא משני הצדדים, שקר שאין לו רגלים: או את הרכוש מרמים, או את הפועל; כי אין "מקף" בין השקפה מעמדית זו ובין המפעל הציוני. מי שרוצה לבנות את הרוב העברי בארץ — צריך הוא לתמוך ב"רנטאביליטט" של הרכוש הפרטי, צריך הוא לשמור עליה כעל בבת-עיניו; ולא — כלום צרו מרחבי-הגולה, כלום לא נשאר בה מקום למי שמשאת-נפשו העליונה היא המלחמה ברכוש?

ואף כאן אל-נא יבואו לפנינו צעקני-החמלה בטענות "רחמנות": הלא להרעיב את הפועל העברי בארץ אתה רוצה, להשפילו עד כדי מדרגת בן-פרא?... — שקר. תמיד אמרתי וכתבתי, שלא בכסף יוצרים רוב חדש בארץ, אלא באנשים — בהמוני-אנשים, ו"המון" מעניים הוא מורכב, לא מצשירים. הרכוש אינו אלא אמצעי להתישבותם של המוני-העובדים. אם יחדל הפועל מלזרום ארצה — אין התישבות ואין ציוניות; וגם הפועל יחדל מלבוא אם ירעיבו אותו בארץ ואם ישפילו את ערכו האנושי. אני מצדד בעקרון של הבוררות הלאומית, שתגן גם על הרכוש וגם על הפועל, זאת אומרת, על התועלת העליונה של המפעל המדיני. אבל וגם דבר זה יש לזכור: מי שעולה ארצה, לשם בנין המדינה העברית הוא עולה, לא לשם הטבת מצבו האישי ולא לשם הרמת-מעמדו. תודה לשמים, לעת עתה אין מצבו של הפועל העברי גרוע בארץ מזה של חברו בגולה; אבל איני בטוח, שגם תמיד יהא כך — לא כך היה בימי ביל"ו, לא כך היה בימי הפיאונירים, שבנו את אמריקה, וגם אצלנו עוד תבואנה תקופות, שתדרושנה קרבנות כבדים — קודם כל מן האדם ההמוני. זהו טבעו, זהו תמציתו של המושג "פיאוניר", שתרגומו העברי הוא "חלוץ": קרבן, וויתור, הסתגפות. ואין כאן שום מקום ל"רחמנות": איש לא הכריח אף אחד מכם לעלות ארצה, איש לא יכריח; מתנדבים! אל תתנדב, אם אינך מסכים לבנות את המדינה אלא בתנאי כזה וכזה; אבל, אם התנדב — דע, שתוכרה, אם כך תדרוש תועלת-המפעל, לוותר על הרבה

מאותם היתרונות, שלא היית מוותר עליהם אילו היית נשאר בגולה.

ה.

ועוד יש צד אחד בהשקפה המעמדית, שאינו אלא שקר בתנאים של המפעל הציוני: "פרוליטארים של כל האומות, התאחדו!". בתור ליבראל בורגני משוכנע, ועוד יותר – בתור יהודי בן-בני-בניו של הנביא ישעיהו, אני מאמין, שיבוא יום ו"יתאחדו" כל הנבראים בצלמו ובדמותו של הבורא, וחלום זה הוא נהדר ונשגב מ-התאחדותם" הפרטית של פועלי-הזרוע, שיכניעו תחת עקבם את כל שאר האנושיות. לא בכבוד: בבוז אני מתיחס לסיסמה זו של איחוד-החלק במקום איחוד-הכלל. ואולם יש בסיסמה זו, בתנאי מפעלנו הלאומי בארץ-ישראל, צד אחד, שהוא עלול לעורר לא רק בוז, אלא דאגה לבטחון-המפעל ולבטחון-הישוב. על נושא זה כתבתי זה לא כבר בעתוני-הגולה, מאמרי אלה תורגמו גם בארץ (מגינים – ומגינים!), ולא אחזור כאן על הפרטים של הנושא העגום והמדאיב. אבל השאלה במקומה עומדת: התריס שבין הישוב ובין סכנת האלמות החיצונית נתון לעת-עתה, ברובו אם לא כולו, בידי המשועבדות לאותה הסיסמה. ובאותו זמן מתפשט במזרח שטפון-הסתה, שנובע ממוסקבה ומלמד את שונאינו תורה זו: כשעוד פעם "תתקוממו" ליהודים – אל-נא תשכחו להכריז, שרק בבורגני העברי אתם מורדים, רק את ביתו שלו אתם רוצים להחריב או לרכוש; ולפועל היהודי תקראו: – "פרוליטרים של כל האומות, התאחדו!" – כך מלמדים אותם, והמורים מספרם רבבה, וגם כסף יש להם ל"זרז" גם את התלמיד המפגר, והאזנים הקשובות מי יספרן?

רבתי, קלפים על השולחן, להשיב בגלוי, בפה מלא, בלא השתמטות של פחדנות מאוסה ומרמה נבזית: במקרה כזה – מה תעשו? עם מי "תתאחדו" ועל מי תגנו? אם באמת דגול תדגול ה"התקוממות" השניה בדגל ההוא של מלחמה ב"בורגני"; אם באמת – נניח לרגע – לא יגעו במושביכם שלכם, ורק על מושבות ה"רכושנים" יצורו, אתם מה תעשו?

אחת משתי אלה: אם פטפוט היא אותה הסיסמה והאידיאולוגיה הקשורה בסיסמה, אז שימו קץ לפטפוט, כי הוא מזיק, הוא מתעה, הוא "מבלבל את המוחות", הוא עלול להטיל תקוות מסוכנות לתוך לבותיהם של שונאינו – והוא עלול גם להרעיל את הנשמות של התמימים שבכם ולהכניס ליקויים בשורתכם דוקה בשעת הצורך המכריע. אבל אם אין זה פטפוט אלא ווידוי-אמונה – קלפים על השולחן, כדי שנדע את האמת, בטרם –